

TÓTH LÁSZLÓ

Májusfa

Verses játék egy felvonásban

Pallas
1922

E-könyvek igény szerint – Könyvek milliói elérhetők egy kattintásra

Az európai könyvtárak rengeteg, a XV. és XX. század között kiadott könyvvel rendelkeznek. Az EOD szolgáltatással ezek a rejtett kincsek mindenki számára hozzáférhetővé válnak egyetlen kattintásra. Az EOD hálózaton keresztül a könyvtárak katalógusaiban keresheti és rendelheti meg a kívánt könyv e-másolatát a világ bármely részéről a hét bármely napján, a nap 24 órájában. A könyvet digitalizáljuk és az e-másolatot elérhetővé tesszük Önnek. Fizessen online, bankkártyájával és állítsa össze a saját személyes digitális könyvtárát!

Milyen az EOD által készített e-könyv?

Az EOD szolgáltatás e-könyvei olyan digitalizált könyvek, amelyeket PDF formátumban kézbesítünk Önnek. A fájl tartalmazza a digitalizált eredeti könyv képét és az OCR-rel (optikai karakterfelismerővel) felismertetett* teljes szöveget. Az elektronikus szöveg előnye, hogy kereshető, másolható, más programokkal szerkeszthető, belőle nyomtathatók részletek, sőt akár az egész is. Természetesen minden az eredeti dokumentumon előforduló bejegyzés, jelölés vagy széljegyzet is látható lesz a digitalizált változaton.

* Nem minden e-könyvben alkalmazható.

A szolgáltatás feltételei

Az EOD szolgáltatásainak igénybevételével egyidejűleg elfogadja annak feltételeit is. A jelen dokumentum bármely részéről készült minden egyes másolatnak is tartalmaznia kell ezeket a feltételeket. Az EOD szolgáltatás szigorúan személyes, nem kereskedelmi célból biztosítja a digitalizált dokumentumokhoz való hozzáférést és nem engedélyezi az egyéb célokból való felhasználást.

A szolgáltatás feltételei: <http://books2ebooks.eu/odm/html/mtak/hu/agb.html>

Terms and conditions in English: <http://books2ebooks.eu/odm/html/mtak/en/agb.html>

További e-könyvek

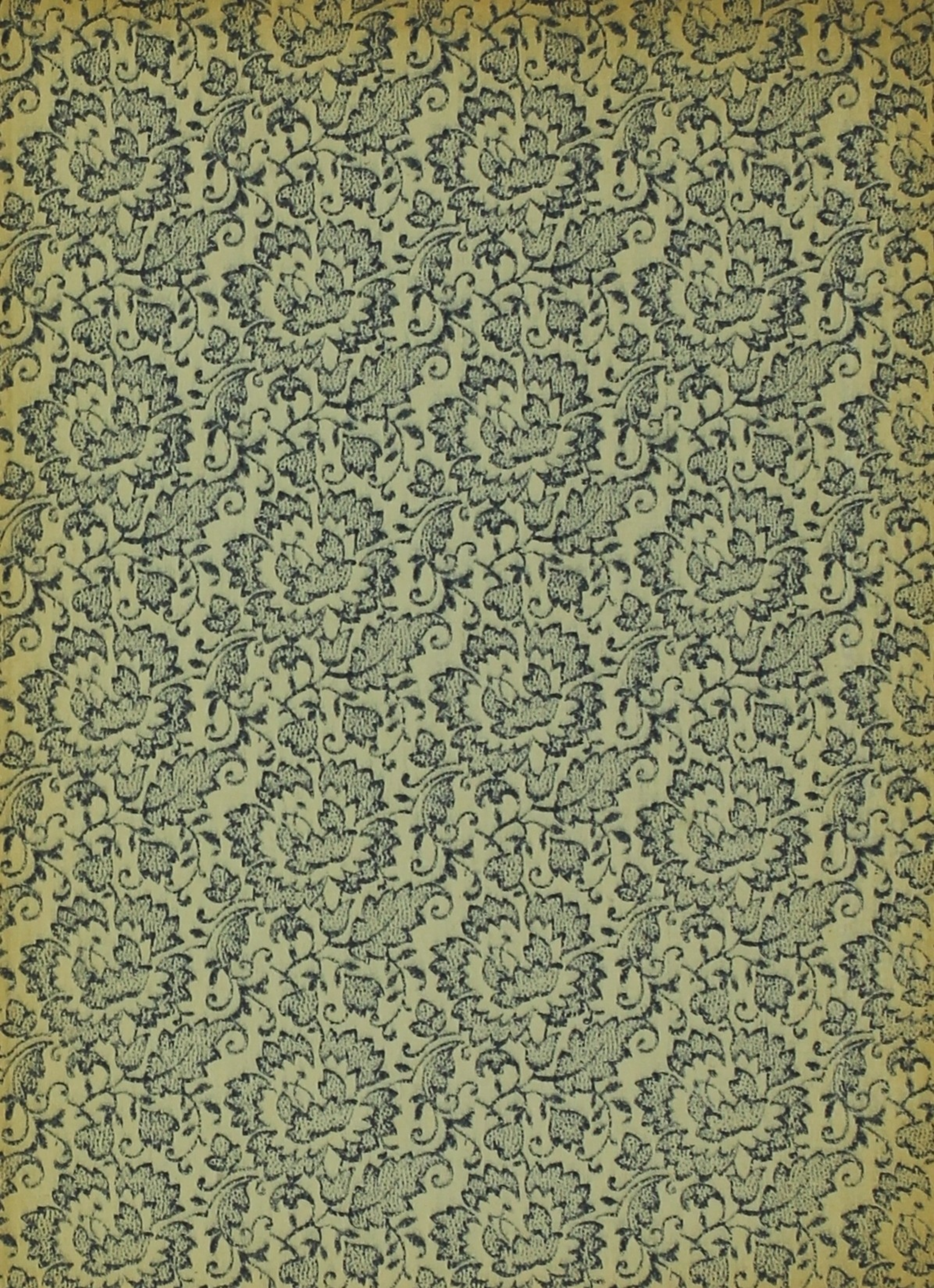
További e-könyvek elérhetők az alábbi oldalon: <http://books2ebooks.eu>

240662

Friedrich 1923

IPALLAS KIADÁS

A MÁJUSFA

amatőr-kiadása 500 számozott példányban a Pallas irodalmi és nyomdai r.-t. nyomdájában, a legfinomabb hollandi merített papiroszon készült, — a Sorbonne-antiqua betű fölhasználásával.

A címlapot és a három szöveggépet Prihoda István rajzolta. A románc dala Szabados Béla eredeti kéziratának másolata.

Ennek a kiadásnak minden eladásra jogosított példányát a szerző sajátkezű aláírásával hitelesítette.

Ez a szám.

TÓTH LÁSZLÓ
MÁJUSFA

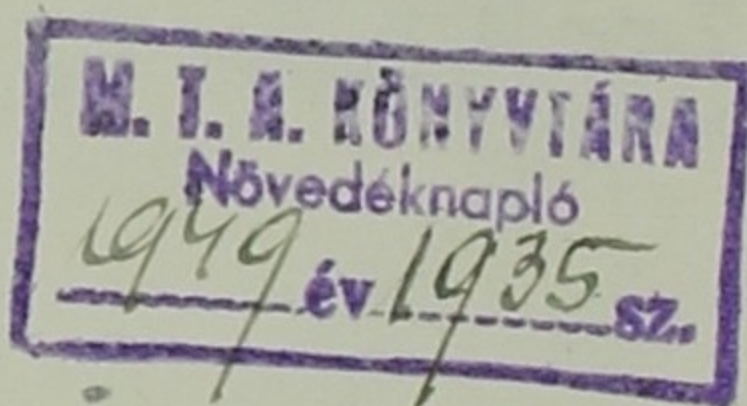
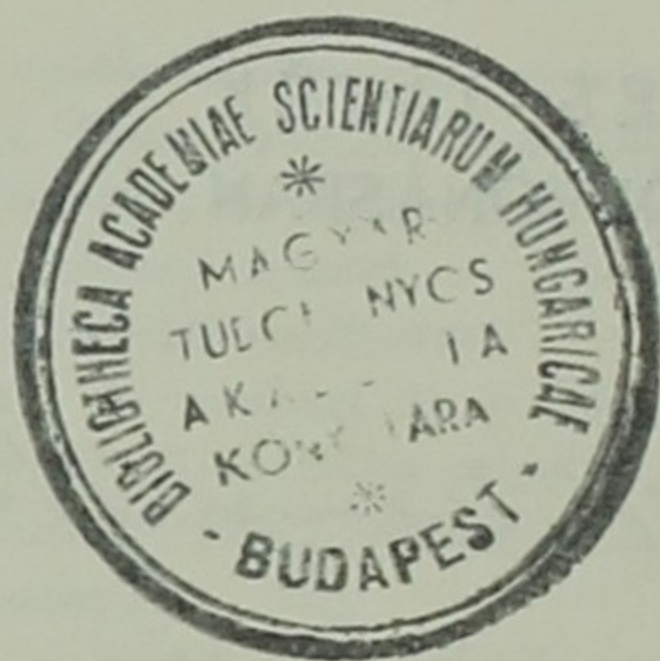
VERSES JÁTÉK
EGY FÖLVONÁSBAN

*Federkényi Annának
hálás tisztelettel*

1924

Joska

240662

Előadási, fordítási és minden egyéb jog fenntartva.

Ajánlom ezt a könyvet
a Nemzeti Színház művészeinek.

Kopogtatok a színház ajtaján,
Szabad talán?

Szabad belépnem e szent küszöbön,
Amely mögül szelíden rám köszön
Vagy hetven év emléke... Nagy emlékek:
A nagyapám szemei, — mélyek, kékek,
Mint nyáron, délen, lenn — a messze tenger...
...Richárd ...Harpagon ...Biberach: az ember,
Kit híven, tisztán, valóán mutat itt meg
Erős nagy szívvel e nagy színpadon...
És elhervad, meghal, — mint kínpadon
Megtörhetetlen vallója a hitnek...

A múltba nézek évek függönyén,
Perc nyilásán keresztül, ime, én:
Az unoka s a fiú... Az apám
Negyvenegy éve, — itt küzködte végig —
Mint forró csillageső hull ma rám...
S irigylem őt, a tisztát, jót, a régít
Ki harcolt, harcolt — nagy szíve merő seb —
És nálam mégis büszkébb és erősebb:

Mert mosolyog az élet alkonyába!
Míg én itt állok fájó, balga, kába,
Keserves gondjában az új időnek,
Melynek felhői az egemre nőnek.

Kopogtatok a színház ajtaján,
Szabad talán?

Komédiámnak hőse: Pierrot,
A költők őse... „Mire jó
A verses játék“? ... Jól tudom, ezt kérdi
A földszinten szép hölgyétől a férfi...
Igaza van... Igaza van, uram!
De látom, önnek lakktopánja van,
Mért járjak én a próza papucsában,
Mikor a versben jól szökel a — lábam?

A férfi s asszony harca a darab,
Mely mindig régi s mindig új marad
És mindig fáj és mindig érdekel!
Ne bosszankodjatok e sok csudán
S a hihetlent is higgyétek el, —
Minden mi szép álom s játék csupán!
...S minden játékban van egy bús, komoly,
Remegő perc, hol múltunk árnya éled

A bánatból egy pillanat: az Élet...
S az álmokból, míg száz kép összefoly,
Marad egy emlék, összedőlt világ
Romján egy hang, — mely fényről énekel!
E játékot ne ítéljétek el,
S ne is kacagjátok ezért ma itt
Egy árva költő könnyes álmait!

Ó, mert míg írtam, volt, hogy önfeledten
Egy szót, egy színt, egy rímet eltaláltam;
Jó Pierrot vakságát megnevettem
S meg is sirattam bús sápadtra váltan.
A végén — tán, mert gyenge — megszerettem.
Egy névnel néha — néha csak — megálltam...
Bús lesz darabnak? Még búsabb mesének!
Hiába, jaj, szívemből jött az ének!

Hölgyek! Urak! Mélyen tisztelt közönség!
Nem ütöm meg a reklám büszke dobját,
Azt sem bánom, ha versem sutba dobják,
De bennem csak a nagy hitet köszöntsék!
A nagy hitet, hogy rügy nyil minden ágon
S hogy a magasság — legszebb a világon!

A díszleten hátul lángol piros csík

S a felhők szélét szegi aranyszallag,
A páholyokban nők ajka piroslik, —
... Szegény szívem föl a színpadra ballag ...
... A nézőtér sötétül ... egyre szürkébb,
Én átlépek e vad, sötét borún
A rivaldára... s zengő ezüstkürtjét
A férfibúnak — fújom szomorún...

...Csönd... Nagy sötétség... Ó, de száz világ ég
Szemükben, hölgyek!...

„Kezdődjék a játék!”

COLLEGIUM
MÁJUSFA
TÖRÖL
MAYUSFA
MAYUSFA

SZEMÉLYEK:

COLOMBINA
AZ ANYJA
PIERRETTE
PIERROT
ARLECCHINO
A SZERECSEN

Történik : mindennap.

A
MÁJUSFA
első előadása a
NEMZETI SZINHÁZ
szinpadán

1923. évi március hó 9.-én este volt
a következő szereposztásban:

Colombina	<i>N. Tasnády Ilona</i>
Az anyja	<i>Kiss Irén</i>
Pierrette	<i>Környey Paula</i>
Pierrot	<i>Abonyi Géza</i>
Arlecchino	<i>Pethes Sándor</i>
Szerecsen	<i>Vándory</i>

Rendezte: *Hevesi Sándor* igazgató.
A jelmezeket *Kéméndy Jenő*,
a díszletet *Oláh Gusztáv* tervezte.

A könyv szövegében zárójelben [] levő részek
a szinpadi előadásban elmaradnak.

PIERROT ROMÁNCA

Dallamát szerzette: SZABADOS BÉLA

Proviso

Piu moderato (allegretto)

Arany rózsá csinos ökléfi szigya szőlőm nem leszél hi' -

p

Gyémánsharang. ontánszerleg Ma-holnap már nem is. érlek...

Seuf

Vándor felho' hulló csikag mégis sárlak mégis hi' stak.

cc. c.

Tilkos forrás - eleven tuf - Spicet opiorol. zure lem fűt

riten

Handwritten musical score for the first system. It consists of three staves: a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The tempo marking "Al poco vivo" is written above the vocal line. The music is in a key with one sharp (F#) and a common time signature (C). The vocal line begins with a whole note, followed by quarter notes. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and a more active treble line.

Handwritten musical score for the second system. It includes a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The lyrics are: "Visszajött az én kegyetlenül kiöklöttem? Hová mentél?". The piano accompaniment continues with a consistent rhythmic pattern, featuring a bass line of eighth notes and a treble line with various note values and rests.

Handwritten musical score for the third system. It features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The lyrics are: "Ez a szék - hazimatom. Néld meg az ifjú szöveg -". The piano accompaniment maintains the same rhythmic structure as the previous systems, with a steady eighth-note bass line and a treble line with melodic movement.

f (Dim. *riten...*)

Atkint illat - régi emlekek. Melyek csak az éjszakai álom...

tempo *ten.* *poco rit.* *I.*

Pécs bányái - istenkönyei - Meghalott a székelyek...

piant...

I.

Allegro *string.*

f *string* *f.*

A szín: Colombina szobája. A falak kékek.

Hátul és jobboldalt fehér ajtó. A közepén gazdagon terített fehér vacsoraasztal, körülötte fehér székek. A falon régi óra és fehérkeretes képek. Baloldalt nagy ablak, nyitva. Az ablak előtt — künn az utcán — májusfa áll, amelynek vége ép az ablak közepéig ér föl.

A messze háttérben nagy mező, azután patak, keskeny magasívű híddal, utána tarka rét, fölötte hirtelen fölemelkedő fehér havas.

A nap lemenőben...

COLOMBINA és PIERRETTE az ablak előtt állnak.
COLOMBINA (a májusfára mutat):

Hajnalban keltem — s itt állt az uton már!

PIERRETTE:

Ki adta?

COLOMBINA:

Nem tudom...

PIERRETTE:

De mégis...

COLOMBINA (halokan):

Nem tudom. Kár!

Jó lenne megköszönni egy kedves, enyhe szóval...

PIERRETTE :

Kendő volt rajt ?

COLOMBINA (zavartan) :

Kendő ?

(bizonytalanul)

Nem, nem... Hogy is... de... szóval

Kendő, mondd ?

(A derekához kap, ahol az övbe
kék selyemkendő van tűzve.
Colombina gyorsan begyüri az
öve alá és nevet.)

Haha! De miért is lenne kendő ?

PIERRETTE :

A legény kérő és a lány kelendő.

A keszkenő — májusfán — vallomás

S ha megtartod...

COLOMBINA :

Nos, akkor !

PIERRETTE :

Az se más !...

Csak az anyádnak gondja... Hétre ? Jó ? (Indul.)

COLOMBINA :

Nem ! Hatkor !...

PIERRETTE (az ajtóból visszaszólv) :

Igaz, nem írt Pierrot ?

COLOMBINA (megrezen) :

Pierrot ?... Nem... Nem szabad írnia.

Anyám tiltja... Pierrot! (legyint) Eh!

(Pierrette eltűnik.)

AZ ANYA (bejön a szobába, kipirulva,
ahogy a konyhából szokott):
Ki a' ? ...

COLOMBINA:

Kis Pierrette... (kiszól) Hatkor! Pá!

PIERRETTE:

Pá szivem!

COLOMBINA:

Olyan kedves...

AZ ANYA (szórakozottan):

Igen... jó lány, igen...

COLOMBINA:

Készen van, kérlek, az egész teríték!

AZ ANYA:

Pfű, ez a konyha, kiver a veríték!

COLOMBINA:

Amíg az ember mindent oda rak

Helyére... tányért, villát...

AZ ANYA (az asztalra néz):

Poharak?

COLOMBINA:

No, tessék: elfeledtem!...

AZ ANYA (adogatja a szekrényből):

Vizes és boros...

COLOMBINA (a világosság felé tartja):

Kristály... hogy fénylik... és milyen poros!

(törölgeti őket)

Kész van ez is!

AZ ANYA:

De hol van a fejed?

Miért terítasz négyre három helyett?

COLOMBINA :

Négyen leszünk . . .

AZ ANYA :

Csak Arlecchinót hívtam !

COLOMBINA :

S én Pierrettet !

AZ ANYA :

Mért ? . . . (H a r a g g a l.)

Ez mindig így van !

Te mindig mást csinálsz.

COLOMBINA (c s ö n d e s e n , s z o m o r u n) :

Én ? . . .

AZ ANYA :

Hát nem érted ?

Arlecchino csak érted jön, — csak érted !

COLOMBINA (m e g r e z z e n) :

Értem ?

AZ ANYA :

Fölösleges a harmadik !

COLOMBINA :

A ! úgy . . .

Anyuskám attól nyugodtan aludj,

E kettő közt úgysem lehet regény, —

Arlecchino nem kell kis Pierrettenek !

AZ ANYA :

Savanyú szőlő . . . egy gazdag legény . . .

COLOMBINA :

Ó ! Vannak, kik egészen mást szeretnek !

AZ ANYA (h a r a g g a l) :

Bolondok . . . hát . . . nem tudják mi az élet . . .

Én megpróbáltam... Apádért... s mivé lett
Az ifjúságom... szépségem?... Oda...
Hajam megsürkült... Hát, nem is csoda...
Dolgozni itthon s egyre főzni csak,
Amíg a tűz süt és a gőz kicsap,
Hogy végül férjünk — holmi széllel bélelt —
Leszólja és... befalja mind az ételt.
Nem ez az élet... Colombin'!... nem ez,
Mely földre nyom és gondokhoz szegez, —
Az élet kastély, kocsi és ruhák...

COLOMBINA:

Ó! vannak még más százszor szebb csudák!

AZ ANYA (f á r a d t a n):

Élet: a pompa... s nem a szürke holmi.
Nem mindig koldus sors után loholni,
Míg a tavasz elszáll... és jön a köszvény.

COLOMBINA (i n k á b b m a g á n a k):

Májusi réten kanyarog egy ösvény
Valaki jön majd... Gyalog vagy batáron, —

AZ ANYA (g ú n y o s a n):

Mit akarsz véle?

COLOMBINA:

Nem tudom... de várom!

AZ ANYA (e r é l y e s e n):

Várd Arlecchinot s légy kedves vele!
A fejed csupa ábránddal tele,
Pedig nem tér soha a kósza vissza!

COLOMBINA:

Ó!

AZ ANYA:

Most is valahol földig leissza
Koldus-magát... Itt többet meg ne lássam...

COLOMBINA:

Hogy nem jön vissza?...

AZ ANYA:

Lám, milyen galánsan
Jár Arlecchino... milyen finomúl.
Hiába, látszik: ki a finom úr!
Most ezt küldte... Még elfelejteném...
(feltűrt kötényéből bőrtokot
vesz elő, kinyitja. A bársonyon
gyöngysor csillog.)

COLOMBINA:

Gyöngy!...

AZ ANYA:

A tiéd... Ez a legény!...

COLOMBINA (bámulva nézi):

Enyém!

Gyöngysor! (kedvetlenül)

De... tőle?... (közel hajol)

Ó! be szép...

AZ ANYA:

Remek!

Próbáld föl!...

COLOMBINA (idegenkedve):

Nem... (kezébe veszi)

Csodás kis könnyszemek

Bűvölve néztek s én nézlek bűvölten, —

(fölkapcsolja a tükörbenéz)

Ragyogtok rám...

(lehangoltan)

...s én valamit megöltem.

Csillogtok rajtam drága... dús... bilincsek...

AZ ANYA:

Az arany kapun fogod a kilincset,

Vigyázz Colombin', — az ilyen szerencse

Csak egyszer int!

COLOMBINA:

Egyszer...

AZ ANYA:

Sietve mentse

A lány magának azt, amit ígér!

Ez holmi májusfáknál többet ér,

Amit valami ábrándos kamasz

Állít...

COLOMBINA (halakán):

Vajjon ki volt?

AZ ANYA:

Bárki, csak az

Lehet a válaszd rád, — ezzel megpirítod, —

Hogy a kendőt az utcára hajítod!

COLOMBINA (derekához kap):

A kendőt! ... Mért?

AZ ANYA:

Ha most megtartanád,

Az azt jelenti, hogy lehet reménye, (szigorún)

De nem lehet... ha szereted anyád!

COLOMBINA: Ki lehetett?

AZ ANYA:

Csak egy utca legénye.

Hol van a kendő?

COLOMBINA (gyorsan):

Hát nem vitted el?

AZ ANYA (élesen):

Vagy gyöngy, vagy kendő!

COLOMBINA (leteszi a gyöngyöt):

Hát egyik se kell!

AZ ANYA (haraggal):

Úgy is jó... Add te vissza majd, ha jó,

Pedig de kedves lenne ez a vő!...

Hiába már a lányok mind bolondok,

Majd megtudod még egyszer, mik a gondok...

(szigoruan)

Ha Arlecchino jó, kedves légy ám, aszondom...

Ebéd után nézek (kimegy).

COLOMBINA (kiveszi a kendőt az övéből)

És gyűröm és kibontom...

(beletemeti az arcát)

Ó! bús selyemnek átszőtt kék szövetje,

Ismeretlenek nem ismert követje,

Igéretet hozol ezer csodától,

Az illatod visszhangja messze, távol,

Nagy, kék hegyeknek — Ó! hát mondd, mi van

Távol szíveknek dobogásiban?

Mi ver, mi fáj, mi sír az árva szívben,

Amely élém hajított messzi ívben?

Kinek kezéből hullottál felém

(a májusfának intve)

Levél e fáról, — hogy fölveszlek én?
És megsimítom arcomat veled
És a szívemre teszek...

Elfeled

Sokat lelkünk... Mért nem felejtí el
Ép csak az egyet, mit feledni kell?
Mért sír ez vissza mindig... Mire jó
Az emlék is, ha fáj? (s ó h a j t) Fáj...

(s z ü n e t)

...Pierrot,

Én bús kis költőm most merre csatangolsz?
Kinek énekelsz?... És kivel barangolsz
A réteken s a csöndes, álmos erdőn?
Az alkony száll és száll a vágy kesergőn...
Tavaszi kertek illata leng itt
S én magam mellett — nem érzek senkit,
Állok, várok... s a megváltást esengem!...

(A z a j t ó n k o p o g t a t n a k)

COLOMBINA (felijedve):

Ki az?

PIERROT (belép, a nagy fekete kalapja a
kezében):

Csak én!

COLOMBINA (titkolt örömmel):

Pierrot!

PIERROT (szelíden):

Ó! nem engem

Vártál ugy-e?

COLOMBINA (elfogódván):

Én...

PIERROT :

A zavarod elárul...

(az asztalra mutat)

De nem tudtam e pompás vacsoráru,
Hol zengő vígság s ízes bő falat van,
Onnan én mindig, mindig — elmaradtam,
Elszédült fejjel bambán és bután
Futottam álomhercegnők után (k ö r ü l n é z).
Ezüst... kristály... virágos, gazdag asztal...

COLOMBINA (z a v a r t a n) :

Este...

PIERROT :

Nem hívtak! (N e v e t)

Senki sem marasztal...

Már mindegy látod — én itt vagyok mégis
És maradok (l e t e s z i a k a l a p j á t)

Ma nevet még az ég is

Csupa derű, mosoly... és mindez értem :

Hogy nagy utamból végre visszatértem.

Friss, zöld lombok legyenek itt körül,

Minden nekem bókol, nekem örül.

Kacag a rét, virágos és vidám (m e g ü t ő d v e)

Csak te... te nem nevetsz, Colombinám!

Miért?

COLOMBINA :

Én? Ugyan! (e r ő l t e t v e n e v e t)

Haha!

PIERROT :

Furcsa, lám

A nevetésed is...

COLOMBINA (n a g y z a v a r b a n) :

Dehogy...

PIERROT (a g g ó d v a) :

Talán

Valami bánt? ... Valami fáj? ... No mondd
(megdöbbenve nézi az elsápadt leányt)

Colombinám ... Mi van veled?

COLOMBINA (összeszedi magát) :

Bolond!

Nincs semmi baj (n e v e t). Megleptél engemet:
Nem is álmodtam...

PIERROT :

Ó! Az rossz lehet!

COLOMBINA :

Mi?

PIERROT :

Nem álmodni! ... Nem volt s ne legyen
Egy éjszakám, mely búsan úgy megyen
Mint vak a tarka színnel dús mezőn —
Álom nélkül, sötétben elveszőn...

COLOMBINA :

Álom? (l e g y i n t) ...

Eloszlik ... Most hogy érkezted meg?

PIERROT :

Csak úgy ... Megjöttem ... Vége lett a télnek,
A hó olvadt, — a város szürke lett.
Füstfelhő lengett a tetők felett
Az utcán ázol, a szobába' fázol...
Itt künn a fákon már zöldfényű fátyol
S édes földszag ... A szívem belereszket!
Falunk hívott s a város — eleresztett.
Most itt vagyok...

COLOMBINA:

Hol jártál mindenütt?

PIERROT:

A sorsom hol szállt — hol meg elfeküdt:
Éltem csapszékben, máskor palotákban,
A nagyurakkal vígan paroláztam,
Grófokkal ittam — tolvajokkal ettem.
Néha mulattam, sokszor verekedtem...
Pénzt is szereztem... Ez tesz ma gavallért,
No, nem sokat, — csak három régi tallért!

(kiveszi a zsebéből, mutatja)

Arany... az ám (egyét az asztalra dob)
jól cseng... tisztán... de nem
Hencegve mondom: ép így cseng nevem...
Már ismerik és fölfigyelnek rája
Ha hallják... Ó, a hírnek csacska szája
Kiejti néha...

COLOMBINA (tréfásan rázza a fejét):

Ó!

PIERROT (szerénykedve):

No persze, — ritkán...

Ma még a sorsom szűk, rideg kalitkám
Bezárva tart (hevülőn)... Közelget már a nap,
Hogy mint sirály kibontom szárnyamat
És repülök...

COLOMBINA (csodálkozva):

Sirály!... Hová, te dőre?

PIERROT (nagy határozottsággal):

A végtelenbe! Föl a hegytetőre (kimutat)

Hol a bukott nap vére hull a hóra (v á g y a k o z v a)
Föl...Föl!

COLOMBINA (e l á m u l v a):

Oda? (l e h a n g o l t a n)

Már alkonyul...

(A z ó r a l a s s ú, m é l y k o n g á s s a l
h a t o t ü t. S z ü n e t.)

PIERROT:

Hat óra!

Az óra búsan, álmodozva kong, —
Ott fenn már izzik az örök korong
S vörösen áll aranyfelhők között,
Mint révbe tért hajó, mely kikötött.

(K ü n n a t o r o n y b a n i s h a t o t v e r
a z ó r a. H a r a n g o z n a k.)

Az ős torony visszhangja: a harang...
Hallod Colombin', hallod? Ez a hang
Oly ismerős, mint egy bús, régi dal
És édes, mint hűs, bódító ital...
Emlékszel még?

COLOMBINA (z a v a r t a n):

Mire?

PIERROT:

Egy éve tán

A rügy nem is bomlott ki még e fán,
Benn a szobában sűrű, lomha csend volt
És néztelek... Kint tündökölt a mennybolt
És jázmin nyílt a tarlott fák alatt...
És néztelek...

COLOMBINA (n ö v e k v ő z a v a r r a l):

Engem?

PIERROT:

... És láttalak...

Az alkony ráhullt hajad aranyára
S mint felhők bokrából a hold sugára
Kitündökölt szíved piros ruhádból
Fehér izzással s fénye mint a fátyol:
Befödte rajtad minden földiséged,
A gögöt, pompát, hivságot, a rangot...
A vén toronyban, hol a mécs kiégett,
Megkondították fönn az estharangot.
Kezed fehér virága csöndet intett,
A sóhaj ráhullt mint hullám a gátra,
Fölénk borult a hallgatások sátra
S a csönd halvány szirmával telehintett.
Tudtam a szíved most velem remeg
S ruhád szegélyét sem érintve meg
Én a bús senki, rongy, csúfolt alak —
Csak a lelkeimmel — megcsókoltalak!

COLOMBINA (szomorún):

Rég volt. Csak emlék... Ó! Miért idézed?
Múló vágy!

PIERROT:

Mért?... Mert vak, örök ígézet
Köt e szent perchez láthatatlanul:
Fönt egy mosoly — és egy könnycsepp alul...
Csak emlék?... Csak vágy?...
Mondhatsz többet ennél?
Emlék nélkül, vágy nélkül hova lennél?
Pár év a lét és millió a nem lét —
Egy perc a csók, — de száz élet az emlék!

A szépség jön, megérint s elsiet —
Alig tied és máris — nem tied;
A farsang hamar hamvazóra válik,
Ó, de a vágy — az egy marad halálig!
Mosoly elillan, sírás elhörög:
De az emlék... ó! az emlék — örök!...

COLOMBINA:

Emlék! Rég volt! Most új nap, új tavasz van,
Életbe szöknek az alvó csirák...

PIERROT:

S a lelke, ez a vérpiros virág —
Ellankad és elhervad e tavaszban...

COLOMBINA:

Hervad? Miért? Én érzem a tavaszt,
Mely rügycet nyit és bimbókat fakaszt.
A Május itt van... Itt leng enyhe bája
A kerteken (k i m u t a t a m á j u s f á r a)
... és itt zöldel a fája.

PIERROT (e l f o g u l t a n):

A májusfa!...

COLOMBINA:

Nézd mily friss, mily üde.
A titkos kéz, mely elhozta ide,
Nem tudhatta, mit küldött benne nékem.

PIERROT (ö r ö m m e l):

A májusfa!

COLOMBINA:

Ó, mintha messze, régen
Elmult erdőkből jönne izenet,

Hogy őrizzem meg néki szívemet, —
Ledőlt várak faláról — új ígéret!

PIERROT (elragadtatta):

A májusfa!

COLOMBINA:

Az ágán, nézd, eléred,
Ezüst csengők.

(megrázva)

Hallod? s mily tarka-barkán
Leng száz szalag rajt'... Rózsákkal tele...
Mint mágus-pálma nőtt az utca sarkán,
Titkot susog ezüstös levele...

PIERROT (mosolyogva):

Ki hozta?

COLOMBINA (egyre hevesebben):

Nem tudom, de mégis érzem:

Valaki, aki távolból jön értem,
[Akit várok aléltan és szorongva,
Mint Csipkerózska az alvó toronyba.]
Valaki, aki más világban él,
Kitől félnem kell, ám kell benne hinnem, —
Ki messziről száll mint esti szél
S ki messze, messze elvisz engem innen
Az élet szárnyas, tüzes szekerén...

(szinte kiáltva)

Ki hozta? Ó!... Ki ültette el?

PIERROT (közelebb lép):

Én!

COLOMBINA (bámulva és boldogan):

Te?

PIERROT (erősen a szemébe néz):

Én!

COLOMBINA (egy lépést tesz feléje):

Te adtad? Ó!...

PIERROT (gyorsan, fojtott hangon):

Ma éjjel

Zsongott az erdő mély, komor zenével —
Ó, szív legyen, hogy e zenét megértse! —
Párjához bujt a rigó és a vércse,
Csak a bagoly őrizte éji várát,
Fáradtan léptem át falunk határát.
A házak elmerültek sűrű ködbe
S lassú derengés szállt a hegy megett,
A szántók ólmos, kék felhőkbe fődve
Magukhoz ölelték a kék eget.
Kék volt a köd s a lomha pára — oly kék,
Mintha az úton ömlő tinta folynék...
E kék csoda varázs volt és ígézet, —
Tán álmodtam csak: a szemedbe nézek!

COLOMBINA (mintha álmodnék):

Te hoztad?

PIERROT:

Kék a hegy s fenn az orom
És kék az illó füst s hulló korom,
Mely a pék háza kéményén tekergett,
Kék fátyolokba öltöztek a kertek,
Kék páncélként csillogott a patak
És mint kék öv — az ódon híd fölötte,
Kék volt a sár, a tócsa és csatak
S kék a torony, mely fejét fölütötte,

A rét nagy kék terítőjét beszegte
A csipke, mit fák kék árnya kötött
S kék volt a kendő — a szívem fölött.

COLOMBINA (m e g h a t v a) :

Te adtad? ...

PIERROT :

A nyárfásban ...

COLOMBINA (s z e l i d ö r ö m m e l) :

...S most enyém!

PIERROT :

... Megakadt szemem egy kis jegenyén,
Mely karcsun, frissen nyúlt az ég fele.
Kivágtam ... Fölbokrétáztam s tele
Raktam csengővel ... Ami tarka holmi
Volt nálam, mind siettem rá ... pakolni

COLOMBINA (s ó h a j t v a) :

Te adtad?

PIERROT (n a g y o n m e l e g e n) :

És a tetejébe tettem

A kendőm ... Vedd le!

COLOMBINA (n e m m o z d u l) .

PIERROT (s ü r g e t v e) :

Vedd le!

COLOMBINA (h a l k a n)

... Már levettem!

PIERROT (z a v a r t a n) :

És ... megtartod?

COLOMBINA (h a b o z v a) :

Még nem ... még ... nem tudom!

PIERROT (lehangoltan):

Nem kell?

COLOMBINA:

Itt állok félve... fél úton:

Mennék veled — szép lenne szállni — fel!

De indulni — nehéz!... Még várni kell!

Én bennem is kék köd van, szürke éj... (kérve)

Várj míg kitisztul...

PIERROT (szomorúan):

Újra!

COLOMBINA (melegén):

És remélj!

Új fény, új illat tölti el szobámat,

Most új remény int!

PIERROT (halokan):

És a régi bánat!

COLOMBINA:

Mi ez a bánat?

PIERROT (fájdalmasan):

Az örök magány,

Az egyedülség, melyet soha lány

Át nem érezhet... Ez a férfi titka.

Sötét teher, de szent és tiszta, ritka

Áldás a sorstól — nem jut csak kevésnek!

COLOMBINA:

Miért?...

PIERROT:

Titok, amit csontunkba vésnek...

E bánat fáj, mert gyászba, könnybe omló, —

De mint fehér kenyérnek ízt a komló,

Ez adja illatát az életemnek.
 Magamban állok, ám ezt nem vetem meg.
 Fűnek a réten millió társa van,
 A tisztáson a nagy tölgy — társtalan!...
 De míg ez úton megyek egyedül
 ... És nem keresnek és sehelse várnak, —
 Egy bús kis folt csak mind elém kerül,
 Mint árnyéka egy elsikló madárnak,
 Egy pillanat csak, hogy utamra hull
 S eltűnik újra láthatatlanul,
 De bennem, ó! — följajdul valami,
 Aminek hangját nem jó hallani,
 Mert torkom elszorul és többé nem nevet
 A szám, csak könnyen csordul...

COLOMBINA:

S mi ez?

PIERROT (k i t ö r v e):

A neved!

COLOMBINA (i j e d t e n):

Hallgass!

PIERROT (s z e n v e d é l y e s e n):

Nem!

COLOMBINA (k é r v e):

Hallgass!

PIERROT (szinte lángolva):

Nem, nem, nem, tovább

Már nem bírom a láng vad ostorát
 Érzem: a vágy szent, drága perce itt volt,
 Mely egyszer jó csak, kínál és ígér
 S neved, a fájdalomba titkolt,
 Kibuggyan számon, mint a vér!

COLOMBINA :

Hallgass !

PIERROT (l á z a s a n) :

Szeretlek ! Jöjj !

COLOMBINA :

Hová ?

PIERROT (a h e g y t e t ő r e m u t a t) :

Oda !

A csúcsra ! Át örvényen . . . át a hídon !

COLOMBINA :

Istenkísértés !

PIERROT (k e m é n y e n) :

Sorsomat kihívom !

Nézz a szemembe ! (e l r a g a d t a t v a)

Ó ! a kék csoda . . .

Hogy elmerülök e kékségbe, mint

A tenger mélyén hogyha szétekint

A bűvár s nem lát mást csak szűzi kéket,

Nem látok mást csak Téged, Téged . . . Téged ! . . .

Mért nem felelsz ?

COLOMBINA (m e g h a t v a) :

Oly jó ezt hallani !

PIERROT :

Most itt az óra : szint kell vallani,

Most jöjj velem s én szállok messze véled

A magasságba . . . Az lesz majd az élet

(a c s ú c s f e l é m u t a t)

S ott fenn, ahol minden gőg vára eldül

S túl látunk mind a századik határon :

Szomjas szám forró láza csókba enyhül —

Az ajkadon, e hűs rubin poháron . . .

COLOMBINA :

Beszélj, beszélj . . .

PIERROT (lobogó szerelemmel) :

Itt állok egyedül,

Koldus zenész, — s a szívem hegedül.

Ó, hallod-e? . . . Hallgasd csak : szent zene

S mintha a ház is véle zengene,

Hallod? Hallod? . . . Egész zenekar zendül

Halk szordinóval, — föl az esti csendbül.

Az ablakon dobok robaja szól,

Cintányér zörren az eresz alól,

A kürtő mint kürt harsogása zúg,

A hársfa — ott lenn — mint gordonka bűg,

A kéményen át a szél fuvoláz . . .

Ó, hallod, hogy zeng, hogy zenél a ház!?

A Május hív, a Május szólít minket

S kezébe kapja boldog szíveinket

S táncol vele át utcán, városon,

Lányok, legények véle párosan . . .

Kapunk előtt szárnyas kocsija áll ma,

Kapjunk föl rá, mielőtt tova szállna!

COLOMBINA (küzd a fölindulásával) :

Mi van velem? A szívem! . . .

PIERROT (szinte parancsolva) :

Jöjj velem :

Az élet vár künn és a szerelem.

Az okosságot dobd csak el ma este,

A büszkeség nehéz ruháit vedd le

S a szűz vágy szent hitével, meztelen,

Sarutlanul, vakon és esztelen

Rohanj velem ki!... várnak a hegyek...

Az erdők... vár a csúcs! Hát jössz?

COLOMBINA (elragadtatva):

Megyek!

PIERROT (átöleli félkarjával és sietve indulni akar vele):

Karunk ölel... lángol, csókol a szánk!

Már röpülünk... Halihó!...

AZ ANYA (a konyhából jön, kezében tányérok-
okkal, először nem veszi észre
Pierrot-t):

Kész a fánk!

(Most meglátja őket)

Mi ez?

(Az anya elejti a tányérok-
kat, nagy csörömpölés. Colombina
és Pierrot egy pillanatig ijedt
zavarral állnak, azután a lány ki-
bontakozik és egy lépést hátrál.)

PIERROT (parancsolón Colombinához):

Beszélj!

COLOMBINA (hallgatva áll).

AZ ANYA (bosszusan):

Mind összetört!

COLOMBINA (csittítva):

De... mind nem!

AZ ANYA (dühösen szedegeti össze a cse-
repeket):

De összetört, bizony mind...

PIERROT (nagyon szomorún):

Össze — minden!

AZ ANYA (g ú n y o s a n) :

 Minek köszönhetjük e nagy szerencsét ?

PIERROT (k í n o s z a v a r b a n) :

 Megjöttem ! . . . és . . .

AZ ANYA :

 Hát megjártad Velencét

 S az Alpokat ?

PIERROT (h a l k a n) :

 Már messzebb s magasabban

 Voltam, de lám a föld csak visszahúzott,

 Szálltam, mint sirály a tarajos habban, —

 S most állok mint ólmos esőbe' túzok.

 Föl-fölröpít még a varázs, az ábránd, —

 De a való jön, földre nyom s tovább ránt.

AZ ANYA :

 No s útjáról az úrfi mit is hoz ? Mi ?

 Madárlátta cipót ?

PIERROT :

 Ó ! el akartam hozni

 Mindent szépet (C o l o m b i n á h o z)

 Neked . . .

AZ ANYA :

 Hát szép a szándék,

 De már csak többet ér az ily ajándék !

 (fölemeli a gyöngysort).

PIERROT (félő tisztelettel) :

 Gyöngy ? !

COLOMBINA (h a t á r o z o t t a n) :

 Gyöngy ! de én már megmondtam elégszer :

 Nekem nem ez kell és nem ilyen ékszer,

 Legyen fényes és könnyes, mint a gyöngy,

De étellel telt, mint a szent göröngy,
Legyen tüzes és édes mint a bor,
Legyen puha és selymes mint bibor,
Legyen illatnál könnyebb, illanóbb —
S a vert aranynál tisztább, maradóbb,
Legyen sugárzó, makulátlan, ép,
Öröktől való — és örökre szép!

PIERROT (amíg hallgatja, kigyúl a tekintete):
Ha ez kell csak, — leszáll e szép, e jó rád,
Eléd hozom s a két karom kitárom,
Vedd át tőlük!... Ha vársz egy negyed órát...

COLOMBINA:

S mi kell hozzá?

PIERROT (mosolyogva):

Nem sok, — csak a gitárom!

(Veszi a kalapját és
kísiet.)

AZ ANYA:

Bolond ma is, vagy inkább újra részeg...

A bor... Eh, hova nézel?

COLOMBINA (elrédve):

Hova nézek?

(megrázza a fejét.)

Örök források vizét issza ő!

AZ ANYA:

No, csak hogy elment (rakosgat az asztalon).

COLOMBINA (vidáman):

El, — de... vissza jó!

AZ ANYA:

Ki?

COLOMBINA:

Pierrot!

AZ ANYA (dühösen):

Hallatlan, Pierrot is?

COLOMBINA (határozottan):

Akarom!... (Dacosan fölkapja a fejét.)

AZ ANYA (zsémbesen dohog):

Jó, hát lakjék jól a kódis...

COLOMBINA:

Ne bánts (kérőn)

Miért bántod?

AZ ANYA (legyint):

(Kopogtatnak.)

Jó!

Szabad!

A SZERECSEN (díszes aranyos ruhában belép. Nagyot bókol).

AZ ANYA (kitörő örömmel):

Ni, lám!

A szerecsen!

A SZERECSEN (a kezében tartott nagy orgonacsokorral bókolva megy Colombina felé).

AZ ANYA (Colombinához):

Ezt Arlecchino küldi ám!

COLOMBINA (vállat vonva):

Mit bánom...

AZ ANYA:

E! bolond vagy...
(A szerecsenhez)

...és az úr?

A SZERECSEN (jelekkel mutatja, hogy
Arlecchino is jön már).

AZ ANYA:

Ő küldi?

A SZERECSEN (bólint a fejével).

AZ ANYA (átveszi a virágot):

Jaj be szép!

(Künn messze halk gitárszó.)

AZ ANYA (Colombinához):

Nézd már!

COLOMBINA (nem figyel csak a gitárra,
halkan, inkább magának):

Mazúr!

PIERRETTE (hangja az utcáról):

Hahó!

COLOMBINA (lekiált):

Siess!

AZ ANYA:

Pierrette?

COLOMBINA:

Ő!

AZ ANYA (bosszankodva):

No tessék,

Ez már itt van, ő késik... mily zavar

(az öklét rázza az ablak felé)

S az lenn zenél és mindent fölkavar!

PIERRETTE (b e l é p):

A pontos vendég jó, hogy ne keressék.

(A z a n y á h o z)

Arlecchino is jön!

(L e n n k o c s i r o b o g á s, a g i t á r i s
k ö z e l e b b r ő l h a l l s z i k. — C o l o m -
b i n á h o z):

Hallod, itt a hintója? (N e v e t)

Be furcsa ember!... Hosszú mint a gólya

És peckesen jár, mint egy trombitás,

Lova fehér, kantáros, bóbitás,

Arany rojtoktól szinte rogy a válla,

Mint kecskének hegyes a rőt szakála,

Ruhája bársony, arca csupa rizspor

S a szeme, — mint egy tócsa ápriliskor, —

Sárgászöld... Beh.. No furcsa kis legény...

AZ ANYA:

Mégis különb, mert úr, — mint a szegény

Gavallér... Úr... Ezt csak mindenki látja,

Grófnők lovagja és bárók barátja.

A SZERECSEN (b u z g ó n b ó l o g a t a g a z d á j a
d i c s é r e t é r e).

AZ ANYA:

Nézd, itt a csokra! (C o l o m b i n á r a m u t a t).

De ez addig áll,

Míg elszalasztja.

COLOMBINA (a z a b l a k n á l á l l é s f i g y e l a z
e g y r e e r ő s ö d ő g i t á r - s z ó r a).

PIERRETTE (s ú g v a C o l o m b i n á h o z):

Hallod?

COLOMBINA (meghatottan):

Madrigál!

(A kocsi megáll a ház előtt.)

AZ ANYA (izgatottan):

Fogadjuk Arlecchinót illőn...

A SZERECSEN (megy az ajtót nyitni).

AZ ANYA:

Lányok!

(sietve igazít még valamit Colombina ruháján)

Igy jó!

(A gitár erősen szól, de még mindig az utcáról.)

PIERRETTE (súgva Colombinához):

No ez már itt van!

COLOMBINA (mintha álomból ébredne):

Itt? Ki?

AZ ANYA (elragadtatva):

Arlecchino!

ARLECCHINO (belép, olyan ahogy Pierrette leírta. Ellenszenves, de nem komikus, nem is csunya. Elegáns, kimért és öntelt):

Szép jó estét szép drága hölgyeim,

Ha végig járok tájunk völgyein

Ilyen két rózsát nem látok sehol ma!

(a z a n y á h o z)

De ilyen kertésznőjük úgy se volna...

(k ö r ü l n é z a s z o b á b a n)

Ó, ez a kék szín! (Botját, süvegét átadja a szerencsennek, aki fontoskodva sűrög körülötte. Colombinához)

Csak a szeme kékebb!

(Colombinára néz)

Milyen hideg fény!... És én mégis égek.

(Rámutat az orgonacsokorra)

Fogadja jól... én csak így orgonázom

A szépség tiszta templomába'...

(A gitár erősen, érdeklően játszik egy románcot.)

COLOMBINA (megrázza magát, összeborzong és hirtelen beteszi az ablakot.):

Fázom!

(Elfordul. Kínos csönd.)

AZ ANYA (zavartan):

No de most már hagyjunk föl a beszéddel,
Asztalhoz tessék... Vártuk az ebéddel.

PIERRETTE:

Nem vacsora?

AZ ANYA (rendreutasítón):

Ebéd — ez így szokás ám

Igaz uraknál, hol nem élnek kásán...

(nevet erőltetetten. Leülnek az asztalhoz. Az anya hevesen kínálja Arlecchinot):

Hideg hal — egy falatka libamáj,

Nagyon finom! Igen?... (ad neki).

ARLECCHINO (C o l o m b i n á t n é z i):

Ó! Ó! micsoda báj,
Ahogy keze fogja a karcsú villát,
Micsoda ujjak! (A z a n y á h o z)

Köszönöm. (C o l o m b i n á h o z)

Ó! Sybillát

Kirkét és Nausikát úgy egyesíti lénye,
Hogy nincs Odysseus, kit ne vakítna fénye...
Minap is fönn a bálon... az udvarnál... igen,
Megszólít egy ficsúr — mert sok az irigyem,
Amért velem a fenség oly kegyes...

COLOMBINA:

A fenség?...

ARLECCHINO (előkelőn):

Az... szóval megszólít egy begyes,
Kis hencegő: „Nem táncol? Hova réved?
Nincs itt elég báj, szépség?“ Én csak nevettem:
Téged

Idéztelek magamba: hogy illenél oda —

(C o l o m b i n a f i g y e l n i k e z d).

A fényes bálba, mely mint forgó, vad csoda
Kering a nők körül... Kit nézzünk? Toinettet
És rajta a bolondos, sallangos tolettet,
Vagy Phillist és Cloét, kik büszkék mint a hattyúk,
Vagy a kövér Margot: hogy kering mint a vak tyúk!...
Te kellenél ott!

COLOMBINA:

Ó! hogy zeng az élet ott kint!

ARLECCHINO:

Eh, séta, bál, színház, estély — ez mennyi gond mind!

A nagyvilági élet csak izgalom manapság, —
A nőnek élte rabság...

COLOMBINA (élénken):

Ó! csodás e rabság!

ARLECCHINO:

És a divat? ... Ez a sok tarka holmi,
Reggeltől estig értük kell loholni.
Szegény asszonyka, hogy kell törnöd elméd,
Míg válogatod a csipkét, a kelmét.

COLOMBINA (elragadtatva):

Csipkét!

ARLECCHINO (hencegve):

Igen hát: Brüsszelt és Velencét!

S őrizni titkod mint fényes szelencét,
Hogy zöld díszedhez kék lesz az alap
És apró vagy órjas lesz a kalap?
És hogy elájulj elrémülve tőle,
Ha nem dughatod lakkos cipellőbe
Selyem harisnyád! ... Terhes sors bizony ...
És az uszály ... a hosszú slepp ... iszony! ...

COLOMBINA (ábrándozva):

Uszály!

PIERRETTE (evés közben):

Én abba mindig belebotlom! ...

ARLECCHINO (szánakozva):

No persze... (Colombinához)

Ez a szép, a jó: az enyhe otthon ...
Kedves együttlét... — bor... és finom, drága étkek...
A légben enyhe parföm ... Azt mondom én tinéktek:
Így jó, csak így az élet, — a gondtól messze, távol

A kedvesünket itt forrón karunkba zárni,
Megittasodni tőle és Bordeaux tűz-borától,
Van szebb ennél: itt ülni? ...

PIERROT (az utolsó szavak alatt már belé-
pett a szobába és hátul észrevét-
lenül megállott, most közbevág):
Van hát: magasba' járni!

ARLECCHINO (fölveti a fejét):

Ki az?

COLOMBINA:

Pierrot!...

AZ ANYA:

Pierrot!

PIERRETTE:

Pierrot!

PIERROT (h e v e s e n):

Az ... fölküzdeni

Magunkat ... úgy ... s nem vígan fürdeni

A fényben ... Ó, de menni fagyba, sárba,

És verekedni — mellünket kitárva ...

Indulni, eltévedni és újra — menni csak,

Míg károg az irigység s a gúny vesszője csap ...

Menni és botlani, míg roskadoz a váll, —

Mert az nem botlik csak, aki egy helyben áll ...

A büszkéket lenézni és megvetni a bért,

De a magasba érni s átvenni a teret,

Hol addig más előlünk tépdeste a babért

S hová velünk jön az, velünk, — aki szeret!

AZ ANYA (látja, hogy Colombina, milyen ragyogó szemmel figyeli Pierrot-t):

Amit mond csupa zöldség, amit tesz csupa vadság!

ARLECCHINO:

Mi van ott a magasban? Gyémánt? Arany?

PIERROT (k i t ö r v e):

Szabadság!

És messze, messze, messze, láthatár!...

ARLECCHINO (g ú n y o s a n):

Be, szép lehet egy ifjú mátkapár,

Ki nászútján föl nagy hegyedre mén, —

S füvet eszik kopár hegy tetején,

Barna, szúrós, zuzmók bogyóját falja,

S kemény kőszirt a hűvös derekalja,

Napot, felhőt bámulnak — ott messze valahol,

Míg a gyomruk korog...

PIERROT (b ü s z k é n):

De a szívük dalol!

AZ ANYA:

Bolond megy véled! (n e v e t)

PIERRETTE (l e l k e s e d v e):

Kit hívsz, menjen el!

PIERROT (m e l e g e n C o l o m b i n a f e l é):

Ó hív az én szívem!

ARLECCHINO (k ö t ő d v e):

S a másik szív felel?

PIERROT (d a c o s a n):

Felel... felel! (halkán Colombinához,
szinte alázatosan)

Vagy hallgat mint a nagy tó?

COLOMBINA (m a g á n a k):

Az élet palotáján melyik az igaz ajtó?

PIERRETTE:

Egy kis bort, Pierrot! Fehéret?

PIERROT: (k ö z e l e b b l é p):

Pirosat!

(Pierette tölt neki)

PIERROT (a z a b l a k f e l é t a r t j a a p o h a r a t):

A párom szeme égőbb... a szája pirosabb,
(Arlecchino felé hirtelen elha-
tározással)

Köszöntlek pajtás, hallod, köszöntlek én, a kóbor
Koldus... Koccints velem, erős és tiszta ó-bor,
Mit kínál e pohár — egy csöppig gyorsan idd ki!
Mert itt a perc komám s eldől a férfi itt ki...
Az egyiknek a lány, — a másiknak futás

(é l e s e n, k e m é n y e n)

Mert egy csárdába nem fér, nem fér el két dudás!
(kihívón eléje áll)

ARLECCHINO (s z á r a z a n):

Én nem iszom... De mond hol vennék én dudát, mi?

(k i c s i n y l ő n)

Te vagy a muzsikus, de, hogy kívánod, épen...
Megtaníthatlak — keztyűbe dudálni!

PIERROT (f e l é j e m e g y ö k ö l b e s z o r í t o t t
k é z z e l)

Te engem?

AZ ANYA (i d e g e s e n):

Mit kötődtek... Pierrot, ülj le szépen..

COLOMBINA (megsimogatja Pierrot karját,
aki egészen megszelidül, a lány
maga mellé ülteti)

Hagyd el (Arlecchinohoz)

Csak tréfa! Tréfált! (Pierrothoz)

Ugy-e?

PIERROT (fojtott haraggal)

Én...

COLOMBINA (mosolyogva):

Ugy-e?

PIERROT (megadja magát, leül):

...Persze

AZ ANYA:

Az ifjúságnak néha, eszénél több a mersze.

(kínos csönd)

A városban mi ujság? (ezt nagyon élén-
ken kérdezi Arlecchinótól)

ARLECCHINO:

Semmi, semmi...

A pallér, a bitang ma sem hagyott pihenni,

Alig fejezte be a márványpalotám —

Egy kertilakot készít... fal épül fal után (nevet)

Már annyi lesz a házam (csufondárosan

Pierrothoz) Kifullsz, míg végig futsz a

Soron: mind az enyém...

PIERROT (vállat von és elnéz a messzeségbe):

Mi az? Enyém az utca!

ARLECCHINO (tovább henceg):

A tengerről ma ép kilenc nagy gálya tér meg,

Harminc aranyrúd, nyolcvan ezüsthenger

A rakománya. Mind enyém...

PIERROT (n e v e t):

S enyém a tenger!

ARLECCHINO (b o s s z a n k o d v a m é g n a g y o b -
b a k a t m o n d):

Pincémbe ezer hordó, — nem is tudom,

hog y férnek

Egymás mellé. Szédül az ember, hogyha számol:

Ennyi bor — s mind enyém.

PIERROT (e l r a g a d t a t v a):

Mégis: enyém a mámor!

(f ö l á l l)

ARLECCHINO (e g y r e d ü h ö s e b b e n):

A ménesemből is most hoztak új csikókat,

A zöld hintóm elé befogjuk a fakókat,

A könnyü kocsiba meg vasderest, hatot,

Megyünk kocsizni! (C o l o m b i n á h o z):

Jó?

COLOMBINA (ö r ö m m e l):

Jó!

PIERROT (i d e g e s e n):

Hagyd e dús vakot!

(k e d v e s e n):

Mi ketten rózsám, ketten: Te meg én,

Ülünk a vágyak könnyü szekerén...

COLOMBINA (c s a l ó d o t t a n):

Szekéren?

PIERROT (s z e l i d e n):

Úgy, nem is üveghintóban, —

Eléje fogva egy kis tarka ló van...

COLOMBINA (c s o d á l k o z v a):

Csak egy?

PIERROT (b ó l i n t):

De ha az estnek árnya jó,
Girhes gebénknek táltos szárnya nő,
Rozzant szekérből lesz arany batár
S elénk kitárul az egész határ.
És robogunk és hajtunk, — csak előre,
Át árkon, bokron, messze, sík mezőre!
Rajongó röptünk meg ugyan hol áll?
A sápadó hold is minket csodál.

ARLECCHINO (d ü h ö s e n):

Szavak!

PIERROT (m e g h a t o t t a n, de egyre hevesebben):

Igen, másé a pompa,
Más duskál fénybe, gőgös hatalomba,
Másé a rang, a cim, másé a pálya, —
Enyém az erdő zöld homálya,
Másé a bányák csillogó ezüstje, —
Enyém a hamvadó láng kósza füstje,
Másé a kincsethordó büszke gálya, —
Enyém a tűnő, muló vágy apálya,
Másé a selymek, biborok, a kelmék
Enyém, mely fáj és sír — az emlék.
Arany, öröm, hír — nem enyémelek,
Sem a tüzek, sem a remények
Ó, de enyém a szó... a szó!... Enyém az ének!

COLOMBINA (h a l k a n):

A szó!

PIERRETTE (m e g h a t o t t a n):

Az ének!

AZ ANYA (haragosan):

Eh! Üres beszéd!

Ezzel csavarnád el a nők eszét. (Colombinához)

Lányom száz szónak is egy vége van:

(Pierrotra mutat)

Ezé itt az üres szó! (Arlecchinora mutat)

S ezé a dús arany!

COLOMBINA (lehajtott fejjel):

A dús arany...

ARLECCHINO (feláll és fölényesen szól

Pierrothoz):

Hékás, bizony ma az nyer itt

Kinek lova ott lenn hamarább fölnyerít...

Hol van a szárnyas táltosod komám?

Az én hátaslovam lent táncol ám!

COLOMBINA (hirtelen örömmel):

Hátas ló!

A SZERECSEN (sűrűn bólogatja az igent és az ablakhoz vezeti Colombinát.)

ARLECCHINO (Colombinához):

Az hát. (Pierrothoz) Ilyen paripát

Kigyelmed, úrfi még sosem pipá't.

Születésnapra ezt ajánlom én...

AZ ANYA (Colombinához, Pierrotra mutatva):

No lássuk most a szóval mire mén!

COLOMBINA (az ablaknál áll, amit újra kinyitott, boldogan néz le az udvarra):

Gyönyörű!

PIERROT (egy kicsit lehülve):

Egy hátas ló?...

AZ ANYA (kihívón):

Nos?

COLOMBINA (elragadtatva):

Remek!

PIERROT (halkan):

Egy paripa...

COLOMBINA:

Be szép!

PIERROT (duzzogva nézi Colombinát):

...és hogy remeg.

Az izgalomtól mint hajnalba nyárfa (rázza a
fejét, Pierrettehez)

A női szív be furcsa, furcsa hárfa:

Egy lópata oly dalt rúg ki belőle,

Hogy a lelkem majd ketté hasad tőle.

COLOMBINA (ámulva):

Bársony nyereg!

AZ ANYA:

Arannyal vert a kantár!

ARLECCHINO (Colombinához):

Próbáld ki hát!

COLOMBINA:

Hogyan?

ARLECCHINO:

A ló alant vár:

Pattanj föl rá, futtasd körül a kertet.

COLOMBINA (zavartan nézi a cipőjét):

Nincs sarkantyum!

PIERROT:

Ó, már szívembe verted!

(a z i n d u l ó C o l o m b i n a k e z é t m e g -
r a g a d v a)

Menj, menj lovával hát egy fordulóra,
De visszajöjj, mert nincs itt még az óra
Majd üt már nemsokára... Ej hiszen
Mit én hoztam, — én is eléd viszem...
A kertek alján már jön, már oson
Lassú lépéssel — az én táltosom!
Ha arra ülsz föl, esküszöm babám,
Messzebbre jutsz, s nem is térsz vissza ám!

(Colombina az anyával, Arlechinoval
és a Szerecsennel lesiet a kertbe.)

PIERRETTE (egy kis szünet után megszólal,
halkan):

Nem ül föl arra. (Pierrot ijedten néz rá)
Tromfját jól kivágta.

Neki lágy ügetés kell, nem viharos vágta,
Lankás domb oldalán széles és árnyas út...

PIERROT (lelkesülten):

Magasba csak a táltos szárnya jut!

PIERRETTE (mosolyogva):

Mi az: magas? Más néki, más neked:

Te örült lázban vívod az eget,

Neki az égből annyi is elég,

Mennyit egy ablak szárnya nyit eléd,

Neked nap kell, — egy világ tűzövével, —

Beéri ő egy csillár fénykörével,

Amit kristály vet táncos viganóra.

Neki elég keringőzve egy óra, —
Míg lelked nymphák táncával mulat...
Neked mámor kell — neki hangulat.

PIERROT (szenvédélyesen):

Nekem szív kell, titkot, vágyat kitáró!...

PIERRETTE:

S mi kell neki?

(Alulról felhangzik a beszéd
egy-egy töredéke):

Colombina: Hopp!

Arlecchino: Rajta hopp!

Colombina: Gyi Ráró!

(felhallatszik a ló sebes ügetése)

PIERRETTE (Pierrothoz):

Hallottad?

PIERROT:

Hallom!

PIERRETTE:

És szíved remél még?

PIERROT (szomorún):

Kérdezd a tücsköt, hogy meddig zenél még!

Én is hiszek, bár sötét mint az ében

Sorsom...

PIERRETTE:

Miben?

PIERROT (erős meggyőződéssel):

A dalom erejében!

PIERRETTE (a csúcs felé mutat):

És mégy oda?

PIERROT:

A sorsom, az nekem már

A költők sorsa, — s az idő ma sem vár...
Vagy feljutok győzelmesen a nővel, —
Vagy úgy bukom le összezúzott fővel.

PIERRETTE (c s o d á l k o z v a):

E völgyben elmúlt annyi emberöltő
S közülünk még lám — nem lett egy se költő
S ha volt talán egy-két koldus mihaszna, —
Elment innen... az ilyenek mi haszna?

PIERROT:

Mi haszna van, hogy kék az ég felettünk,
Mi haszna van, hogy sirtünk, ha szerettünk,
Mi haszna van, hogy csillagokba nézel,
Minden, mi van — a végtelenbe vész el:
Hullám vagyok a végtelen vizén
Mely egyre messzebb, távolabb visz.

PIERRETTE (l e h a n g o l t a n):

Én

Nem is tudom, mit várok mint a rab...

(Alulról újra felhangzik a szóváltás):

Colombina: Pompás!

Arlecchino: Egy cukrot adj neki!

Colombina: Harap!

(Colombina hangos nevetése és
a lódobogás egybevegyül.)

PIERROT (h a l k a n):

Harap! harap! a beste... (s ó h a j t v a) Ó be fáj a
Harapásától szegény szívem tája...

PIERRETTE:

Mért szebb ott fönn, mint itt lenn, — én nem értem,
De ha akarnád, mennék — érted!

PIERROT (i j e d t e n) :

Értem ?

Te, Pierrette ?

PIERRETTE (e g y r e s z e n v e d é l y e s e b b e n) :

Mennék ! Csupa alázat

Az én szívem, amely nem lázba lázad,

Csak jár utánad, mint a hű cseléd . . .

Lehajtott fejjel úgy jövök feléd, —

Jövök feléd, ki tőlem egyre csak mégy . . .

Szolgának vennél ? . . . mit bánom, de csak végy !

Nem félek az úttól, fagytól se félek :

Mert véled élek és csak benned élek,

Tiéd vígságom s bánatom, — a gondod . . .

Ó, mert sze . . .

PIERROT (k ö z b e v á g) :

Nem, ne mondd, hiába mondd !

PIERRETTE (m e g a d á s s a l) :

Tudom . . . mikor a szemünk összevillan,

Mindig úgy érzem — véled — holtomiglan !

Mikor egymáshoz ér a két kezünk,

Azt hinném új világba érkezünk,

De halkán dobban, félve, szívünk össze

S én nem merem kérdezni : jössz-e . . . jössz-e ?

PIERROT (h a t á r o z o t t a n) :

Én elmegyek. Követ, aki követ,

De föl — oda — velem csak ő jöhet !

PIERRETTE :

Csak ő, s ha nem megy ?

PIERROT :

Hívom !

PIERRETTE :

Ó! mivel?

PIERROT :

Dallal...

PIERRETTE :

Dallal?

PIERROT :

A dal csodát mivel!

PIERRETTE :

Csodát? S hová mégy? Kis dal, hova szállasz,
Ha nincs rád semmi válasz —

PIERROT :

Semmi válasz?

(A kertből újra lódobogás hall-
szik és párbeszéd.)

Colombina (éles nevetéssel):

Hollá, Ráró!

Az anya: Brávó! brávó!

Arlecchino: Na hopp!

(Ostorpattogás)

PIERRETTE :

Hallod?

PIERROT (halkan):

Hallom!

(Lentről megint felhallatszik
a szó.)

Colombina: Remek!

Arlecchino: És most galopp.

Még egyszer körbe!...

(Újra a vágató ló dobogása
hallszik.)

PIERROT (dühösen kiiszik egy pohár bort):
Legyen vége már!

(öklét rázza az ablak felé):

Ezért fizetsz... és drága lesz az ár!

(Pierettehez)

A játék most mindjárt végére ér!... (földhöz
vág egy féligtelt poharat)

PIERETTE (ijedten a szétfolyt borra mutat):

Jaj mint a vér!

PIERROT:

Az hát: vér, — mint a vér!

Mert vérnek kell itt folyni (kirántja kését.

Künn lépések) Félre hát!

PIERRETTE (elsikítja magát).

A SZERECSEN (elsőnek lép be az ajtón s
ahogy meglátja Pierrotot kés-
sel a kezében, az ajtó elé veti
magát).

PIERROT (dühösen áll a szoba közepén és
hangosan kiállt):

No gyepre híres! Pardont gyáva ad!

Hol vagy komám?... Itt állok!

(egyik kezében a kés csillog, a
másikkal egy széket ragadott
meg)

Mire jó

A két karod, hogy nem jössz?...

Prichard 1892

COLOMBINA (az izgalomtól kipirulva belép.
A haja kócos, haraggal megy
Pierrot felé):

Pierrot!

PIERROT (elszántan):

Félre!

COLOMBINA (erélyesen):

Pierrot! mi az?

PIERROT (nekivadulva fenyegetően megy
Arlecchino felé).

AZ ANYA (kezét tördeli):

Jaj mi lesz itt?

COLOMBINA (a székre mutat):

Tedd le!

PIERROT (dacosan áll).

COLOMBINA (megérinti Pierrot kezét,
amellyel a széket tartja).

PIERROT (elereszti a széket, elfordul).

ARLECCHINO (hűvösen):

Én verekszem, hogyha tetszik,

De nők előtt nem.

PIERROT (fogcsikorgatva):

Gyáva!

PIERRETTE (Colombinához elragadtatva):

Hogy szeretnek!

COLOMBINA (szigorúan):

Én nem vagyok díj, mire kockát vetnek! (hidegen)

Engem sosem szerez meg nyers erő:

Egy szúrással még nem leszel nyerő —

Nekem más kell... szavad is mást ígért,
Ne önts elém ki durván bort, se vért...
A messziségből ezt hozod felém?
Egy tört, mely vérbe csillámlik fel?

PIERROT (szégyenkezve elteszi a kést):
...Én...

Bocsánat... Ó! dühös, szilaj szívem...
Hogy mást ígértem? Mást... bizony... igen...
És mást is hoztam.

ARLECCHINO:

Lássuk már!

PIERROT (dühös tekintettel Arlecchino
felé):

Te mindég

Kibujsz...de jó... (szünet, Colombinához)
Ó nézd, ott messze kint ég
Egy pásztorűz... A félhomályon át
Ragyog a fénye izzón... Így fon át
Sorsom sötét estéin egy remény,
Hogy eljössz vélem egyszer...

AZ ANYA:

Hé, kemény

Próbát kell addig majd kiállni még!

PIERROT (nevet):

A próbatűz itt más tenyerin ég!
Amim van: hoztam...

COLOMBINA (kiváncsian):

S mit hoztál magaddal?

Mi az hát?

AZ ANYA :

Ékszer ?

ARLECCHINO (g ú n y o s a n) :

Szent : egy kósza, vad-dal !

PIERROT (n y u g o d t a n) :

Az, — dal !

AZ ANYA (n e v e t) :

Dal ?

PIERROT (C o l o m b i n a felé, a lány szavait
idézve) :

...Fényes, könnyes mint a gyöngy

De étellel telt, mint a szent göröngy,

A dal — tüzes és édes mint a bor,

A dal — puha és selymes mint bibor,

A dal — illatnál könnyebb, illanóbb,

A vert aranynál tisztább, maradóbb,

A dal — sugárzó, makulátlan, ép, —

Öröktől való és örökre szép.

Eléd hozom... a két karom kitárom,

Vedd át tőlük (k é r ő n)... és hallgasd a gitárom !

Ma még csak tőlem hallhatod, — de holnap,

Még a pacsirták is csak így dalolnak...

(Kezébe veszi a gitárját és C o l o m b i n a felé fordul, aki az asztal és ablak között áll egy székhöz támaszkodva és várja, mit mond Pierrot. A többiek is figyelnek, ki-ki a maga módján: Pierrette áhítatosan, Az anya

fojtott haraggal, Arlecchino pedig ideges érdeklődéssel. Pierrot meghajtja magát s úgy mondja):

„Románc.“

(énekel és gitárral kíséri a dalt):

Arany rózsza — ezüst szekfű, —
Ha nem szeretsz, — nem leszek hű...

Gyémánt harang — rubin serleg —
Maholnap már nem ösmerlek!...

Vándorfelhő — hulló csillag —
Mégis várlak... mégis hívlak!...

Titkos forrás — eleven tűz
Szívet szívvel szerelem fűz...

Virágos nyár — kegyetlen tél —
Kié lettél?... Hova mentél?

Esti szellő — hajnalálom —
Véled megy az ifjúságom!

Ákác-illat — régi emlék —
Néz-e rám egy égi szem még?...

Fehér bárány — istenkenyér —
Meghalok e szerelemér'!...

(Mélyen meghajol Colombina felé s azután lágyan odasúgja):
Madonna!... Meghalok e szerelemér'!

(Colombina az első sorokat nagy figyelemmel, a későbbieket már kissé szórakozottan hallgatja, s az ablakhoz huzódik, amelyen át ki-ki tekintget a kertbe. Az utolsó sorokat már alig figyeli, mert egész érdeklődését leköti az udvaron álló paripa. Amikor az ajánlás elhangzik, Colombina kissé kihajol az ablakon — s nem felel. Pierrot dühösen lecsapja a gitárt. A zajra Colombina ijedten odanéz és — lehajtja a fejét.)

PIERROT (fájdalmas feljajdulással):

Colombinám!

(Kétségbeesve):

Kis lányom... Ezt ígérted?

Együtt repültünk... s most állsz szótlanul...

Mért nem felelsz? A lelkem jajgat érted...

COLOMBINA (lehangoltan):

Hát mit feleljek...

AZ ANYA (kárörömmel Arlecchinohoz):

Ő marad alul!

PIERROT (fenyegetően):

Ha nem felelsz: kimondtad — a nemet...

COLOMBINA (szomorún):

Két hullám közt az egyik eltemet...

Tudom jobb, szebb hová a büszke dal hív,

De oly félénk e friss, e fiatal szív,

Neked dobog, — és mégis elszorul,

Feléd siet, — és megáll botorul...
Csábít a szó, amely igézve táncol,
De gyöngeségem elfog s ide láncol.
Tizenhét május itt a völgyben ért,
A tizennyolcadik most hív, elhív, — de mért?
Szálljak innét, mint fecske az eresztül
A vad patak szédült hidján keresztül
S a tulsó parton kezdődjék új élttem,
De itt hagyjam mind kivel eddig élttem?
A csúcs felé rohanjunk csak, mi ketten?
Mi lesz, ha ott széthullunk — elveszetten?
Szép a magas, s a szent, kékszinű távol!
Ó szép, de innen: szobám ablakából.
Ott fönn nem hallom vén tornyunk harangját,
De hallanám — itt benn (a z a n y á r a m u t a t)
az ő haragját.
Fönn a magasság — büszkeség, kevélység —
Fönn lenni — jó... De lehullni... (m e g b o r z o n g)
a mélység
Sötét vonzása hogyha visszaszív...
(m e g r á z z a a f e j é t)
Fönn büszkébb, — lenni nyugodtabb lesz a szív.

PIERROT:

Colombina, te félsz!

COLOMBINA (t i l t a k o z n i p r ó b á l)

PIERROT (e l s z o m o r k o d v a):

Hiába, látom

Ne is tagadd. Te félsz!

COLOMBINA (b e c s u k o t t s z e m m e l):

Félek, barátom,

Mint nád a szélben lengek jobbra-balra,
Csak hallgatok, — s nem felelek a dalra. —

PIERROT :

Felelned kell... de nem szóval, elég
Egy kék kendőt meglengetned eléb,
Ha szíved felé tűzöd kedvesem
A kendőt...

COLOMBINA (ijedten kap az övéhez):

Jaj!

PIERROT (izgatottan):

Hová lett?

COLOMBINA (kétségbeesetten keresi a kendőt):

Keresem!

A kendő!... Jaj!

AZ ANYA (dühösen):

No, elment az eszed?

COLOMBINA (szinte sírva):

A kendő!... Ó!...

PIERROT (csöndes fájdalommal):

A kendő?

COLOMBINA (sápadtan):

Elveszett!

PIERROT (cipője orrát nézi, halkán):

Te... elvesztetted?

COLOMBINA (nagy zavarban):

Nem tudom... talán, —

Lovaglás közben (az ajtó felé indul)

Hol van?

AZ ANYA:

Ejha! lám,

Hát nála volt?

COLOMBINA (i d e g e s e n):

A kertben... már hozom (m e n n i a k a r)

PIERROT (e l é j e á l l):

Elvesztetted — késő... elkárhozom...

Ne, ne, keresd, az ami benne volt,

Kihullt belőle, mint egy régi folt...

COLOMBINA (s í r ó h a n g o n):

Megyek!

PIERROT (l e g y i n t):

Ne menj! Most már hiába mennél,

Ez többet mond, látod, ezernyi nemnél...

Az életünk — szívecském — így dől el...

Keskeny övedből, mely úgy átölel,

Kihullt a sorsunk és vakot talált:

Neked új életet ád, nekem halált,

Vágyak halálát — szerelmem torát...

Időnk rohan... s engem is vissz tovább.

Most már megyek...

COLOMBINA (f ö l j a j d u l):

Pierrot!

PIERROT:

Elmegyek!

Hív a lehullt nap, hívnak a hegyek...

Az ég szólít, a párás ködbe kéklő,

S a hold, a szűzi, drága, sárga égkő!

Átkozzalak? Nem: adtál eleget, —

A fájdalommat köszönöm neked!...

COLOMBINA:

Pierrot... én... talán... ha itt maradnál...

Még nem tudom...

PIERROT :

Ha még száz szívet adnál,
Nekem itt, — nem kell semmi, lenn a völgyben.

(g ú n y o s a n m e g h a j o l)

Az Isten áldjon, kedves, drága hölgyem.

Már este fönn vetek magamnak ágyat!

(f ö l m u t a t a h e g y t e t ő r e)

AZ ANYA (Pierrettehez szánkozva):

Bolond fiú, mi mást is várhatott?

PIERROT (Columbinához):

Te tőlem kaptad a legelső vágyat, —

S én tőled az utolsó bánatot!

COLOMBINA (siránkozva):

Pierrot!

PIERROT :

A szemeim nem csodálják

Többé szemednek kéktűzű opálját.

De elviszem fényét, a tiszta kéket...

Majd meglátjuk ragyog-e — szürkéséged?...

Mert elviszem az arcod rózsaszínét,

És elviszem a vállad szűzi ívét,

Viszem hajadból az aranysugárt

S ruhádról báját, mely suhogva járt...

És itthagylak a ködben, idegenben:

Viszem lelked véremben, idegemben...

Ha jó az este majd s e puszta fára

Sötét, vad hollók ülnek éjszakára, —

Amit a gond késő hajnalba átnyujt, —

És rémeket látsz és sikoltasz, ájult

Magányban, koldusan, sötéten, árván,

Gondolj reám te gyöngye lány... Kitárnám
Feléd mégegyszer két erős karom!
Minek?... úgyis hiába akarom
Ölelni drága, hőszin, büszke vállad (A szere-
csenre mutat, aki Arlecchinóra
borítja biborbélésű, prémes fe-
kete kabátját)

E prémes bibor látod, közbe állhat...

COLOMBINA (fájdalmasan):

Pierrot...

PIERROT:

Csönd... A gyertyák lángja serceg —
Fakul a szín. (Arlecchinóra mutat)

Nos, itt a hősi herceg...

No, ráismersz... Ezt vártad ugy-e kincsem,
Ő jött és megvett — könnyü földi kincsen.
Maradj itt s mint fuldokló a habokba,
Merülj mélyen a lágy hétköznapiokba,
Meglátod majd, hogy nincsen könnyebb ennél!
De jaj neked, ha újra arra mennél,
Amerre száll lelkem sötét sirálya.
Hát itt van, lásd, a lányálmok királya,
Kinek hintóját húzza, büszke hat ló,
A rangja fényes, — új... s a szíve tapló.
No, gyújtsd csak meg!... Tán még tüzet fog
s ég is...

Én csak gyalog megyek...

COLOMBINA (lehajtja a fejét, szomorún):

De elmégy mégis.

PIERROT :

El, [Colombina, ma holdsugáros éjen,
Hiába hajolsz már ki az erkélyen ;
Ma nem lesz szerenád . . . Szavad ki leste,
Egy halk sóhajjal búcsúzik ma este . . .
Colombina, ki vígan nevetett,
Pierrot könnyes szemmel szeretett,
Csupa hódolat és csupa bók volt,
Úgy reszketett, ha kezét csókolt.
Colombina, — maradj magadba lent !
Engem kísér a bánat és a csend . . .
Fehér ruhád habfodros rokolyáján
Sötéten reszket már a barna árnyék]
És messze lendít téled kósza pályám
És elmegyek . . . ugyan még mire várnék ?
Felejts el édes — más majd kinevet . . .
Halálos mámorral a szívemet, —
E vérrel teli kelyhet rád köszöntöm !
És minden könnyem most egy szóba öntöm :
Szerettelek !

COLOMBINA (h e v e s e n) :

Pierrot ! . . . Várj ! . . . Maradj még !

PIERROT (k e m é n y e n) :

Nem volnék én, ha egy percig maradnék !
Jó éjszakát.

(v e s z i a g i t á r j á t)

Ez majd csak jön velem !

(A c s ú c s r a m u t a t)

[Oda megyek . . . és ott fönn meglelem
Kit hajszolok ezer vak éjszakán át.

COLOMBINA (m e g d ö b b e n v e):

Kit keresel?

PIERROT (á t s z e l l e m ü l v e):

Csak őt: a Mese lányát.

COLOMBINA (c s o d á l k o z v a):

A Mese lányát?

PIERROT:

Őt...] Ha jő a hajnal
Már fönn talál a csúcson! Enyhe szender
Fehér kendője fogja bús szemem be
A régi álmok nem jutnak eszembe —
Fölszáll a köd... s kitárul lenn a tenger...
Az ős, a szent, örök sötét elem. —
A végtelen ott egyesül velem...
A messzeségben leng egy büszke gálya
És hozzám hajtja zugó ár dagálya...
[Örök szél fujja a fehér vitorlát...
A végtelenbe nincs számára korlát.
Kereng a szélben, mint viharba kánya...
Azon a gályán jár a Mese lánya...]
Nekem — megáll, mert engem várva-vár:
Ama gályán a Mese lánya jár.
Arany hajóján állok én: az ember,
A hegy búcsúztat és köszönt a tenger.
Állok keményen, férfi diadallal, —
Köszönt a szél bömbölve, dallal...

COLOMBINA (szomorún):

Üres kézzel mégy...

PIERROT:

Igaz, valamit

El hadd vigyek, — ez nem maradhat itt, —

El kell vigyem magammal, innen el,
Mert senki sincs, aki itt érdemel
Örök mámort, — s mert azt csak csókod ad, —
Hát elviszem... (míg a többiek megdöb-
benve meredten állanak, Pierrot
hirtelen odalép Colombinához
és megcsókolja)
...az első csókodat!
(gyorsan kisiet)

COLOMBINA (menni akar Pierrot után, — de
az ajtó már nagy csattanással
becsapódott. A szerecsen az ajtó
elé áll és mély bókolással Colom-
bina felé nyújtja a gyöngysort,
aki fájdalmasan kiáltja):

Pierrot!

ARLECCHINO (dühösen):

Fusson!

AZ ANYA (nevetve):

Vedd e gyöngyfűzért!

COLOMBINA (gépiesen kezébe veszi, a
gyöngyöket):

Megfagyott könny — egy elhamvadt tűzért!

Mi ez nekem most?

AZ ANYA:

Örülj! Vége — végre!

(Lent Pierrot énekelni kezdi a dalát.)

PIERRETTE (az ablaknál):

Ó! hogy siet!

ARLECCHINO (gúnyosan):

Hja, így megyünk az égre!

(Colombinához)

Colombina, az arcod mért oly halvány?

PIERRETTE (rajongva):

Átment a réten, gitárja a balján...

COLOMBINA (eldobja a gyöngyöt, de az beleakad egy fodorba és visszatekerődzik a karjára. Szomorún):

Gyöngyök — könnyek... Ti rám csak vissza

hulltok...

ARLECCHINO (nyugtalanul):

Sápadsz... Mitől?

COLOMBINA (a gyöngyöket leteszi az asztalra):

Kezemben elfakultok!

PIERRETTE (csak Pierrot útját figyeli):

Most ér a hidhoz... Átfut vakmerőn...

COLOMBINA (egyszékre roskad).

ARLECCHINO (egyre izgatottabban):

Mi az Colombin'?

COLOMBINA:

Ó, nincs már erőm!

PIERRETTE (átszellemlve):

... A tulsó parton megáll, — visszánéz...

ARLECCHINO (egészen kétségbeesve):

Colombina, fehér vagy mint a mész!

PIERRETTE:

... Piros virág van a szíve felett!...

ARLECCHINO (siránkozva):

Mi ez? ... A ruhád egész szürke lett?

COLOMBINA (Pierrettehez):

Pierrot?

PIERRETTE (nagy lelkesedéssel):

A sziklán táncolva jár!...

(A gyertyák egymásután kialusznak.)

AZ ANYA (haragosan):

Lezuhan...

PIERRETTE:

...Köpenyét eldobta már...

ARLECCHINO (erőltetett fölényel):

Kifullad még...

PIERRETTE (fölsikolt):

Jaj! (elfödi az arcát)

COLOMBINA (ijedten):

Mi történt vele?

PIERROT (izgatottan):

Elbotlott...

ARLECCHINO (diadalmasan):

Ez a vég!

PIERRETTE (boldogan felkiált):

Nem! Nem bukott bele:

Rohan tovább!

COLOMBINA (kezaitördeli):

Tovább?!

ARLECCHINO (inkább magát biztatja):

Nem juthat fel. Na lásd...

Milyen örült...

PIERRETTE:

...Vállán arany palást

COLOMBINA (halkan ismétli):

Arany palást...

(Künn előbb halkan, azután egyre erősebben és egyre többen Pierrot dalát éneklik.)

PIERRETTE:

... s mint órjási szárnyal

Röpül vele... Magaságokba szárnyal,

Mint egy sirály...

ARLECCHINO (valamit próbál mondani):

Már nem lát!

COLOMBINA (tompán):

Elfeled!

ARLECCHINO (sápadtan):

Colombina... Mi ez?... Mi van veled?

Egészen más vagy!...

COLOMBINA (csöndesen):

Más... tudom, — egészen!

PIERRETTE (boldog örömmel):

Hogy megy előre... föl, csak föl merészen...

A holdsugár csókolja reszketőn...

ARLECCHINO (bámulva Colombinához):

Nem vagy szép!

PIERRETTE (elragadtatással):

...A babérfák ráhajolnak!

COLOMBINA (sikoltva):

Hol van Pierrot?

PIERRETTE (diadalmasan kitörve):

Fönn áll a tetőn!...

(Colombina összeroskad, s a kezébe temeti arcát.)

ARLECCHINO (tehetetlenül):

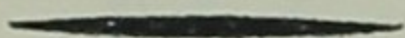
Mi lesz velünk?...

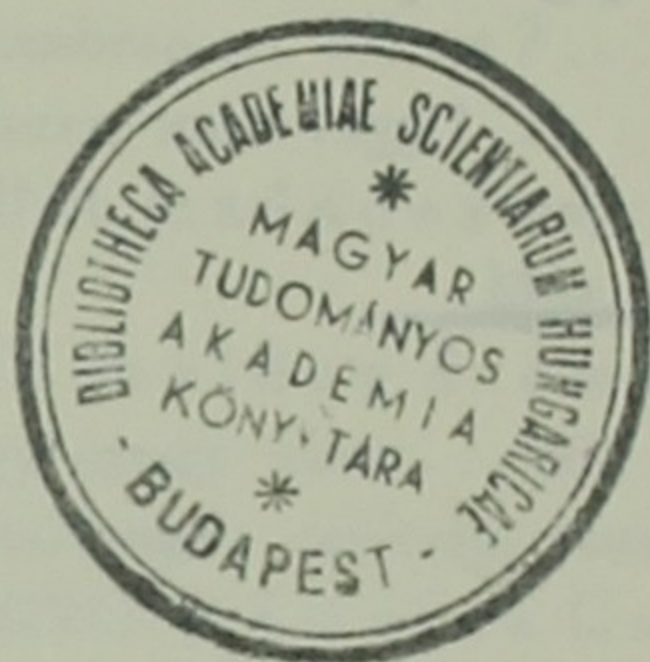
COLOMBINA (a távolba révedő szemmel,
fájdalmasan és megadással):

Ki tudja: mi lesz holnap!

(Pierrot dala künn erősen, győzelmesen fölzendül: az egész világ énekeli. Benn a szobában nagy csönd. Már egészen sötét van.)

Függöny.

TÓTH LÁSZLÓ / VERSEK

A

MÁJUSFA

SZERZŐJÉNEK VERSEI

MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN
KAPHATÓ

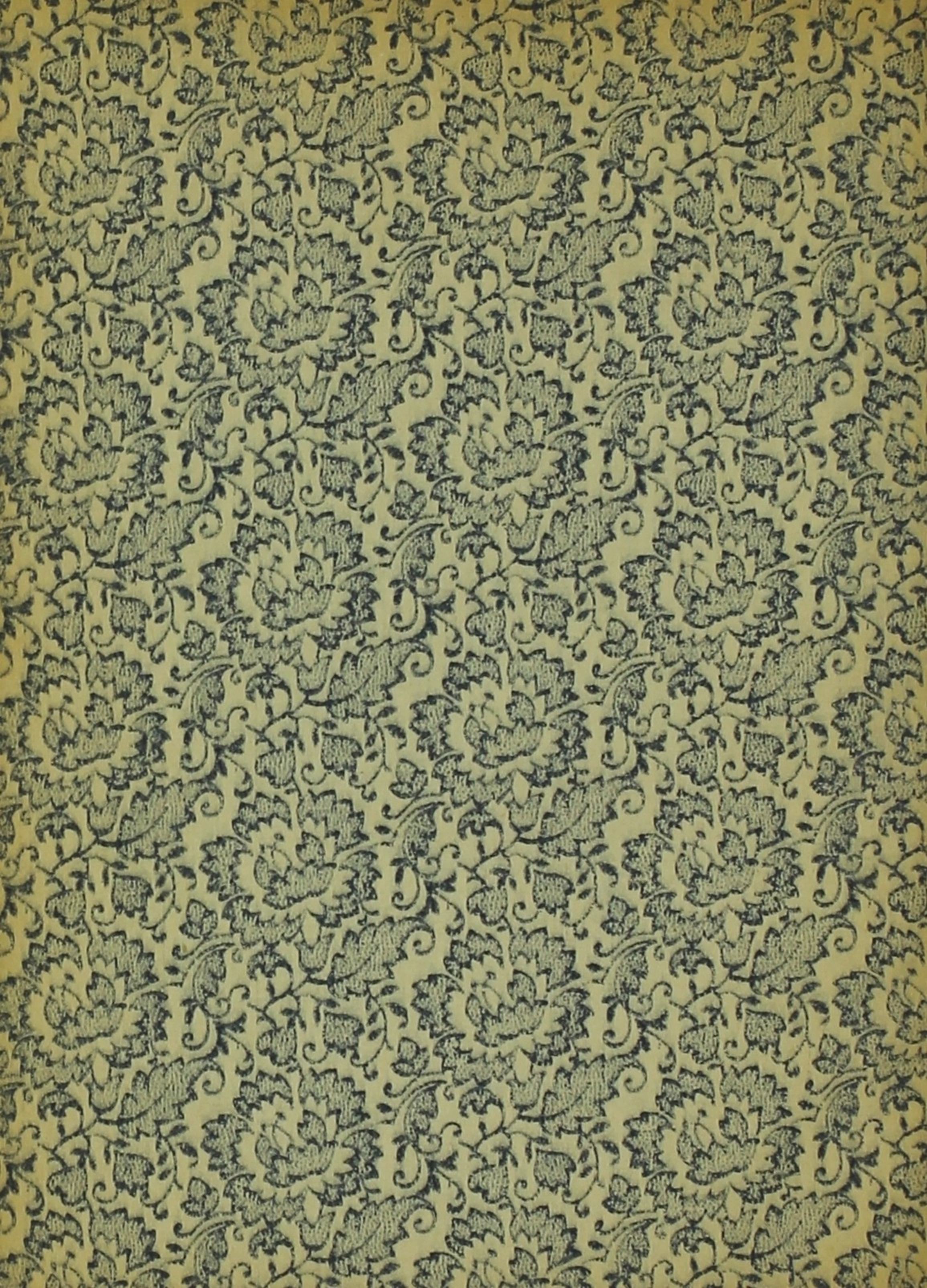

Ára 400 korona.

PALLAS KIADÁS

BUDAPEST 1923

www.books2ebooks.eu